

АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

До:

- д-р Зоран Трајчевски, директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

Врз основа на член 76-в став 1 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16 и 142/16) се доставува

Република Македонија
Агенција за аудио и аудиовизуелни
медиумски услуги - СКОПЈЕ

ПИСМЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ИЗВРШЕН НАДЗОР (МОНИТОРИНГ)

Примено: 17. 10. 2016			
Орг. единица	Ерој	Полног	Вредност
10	4933	1	

1. Вид надзор: Надзор над изборното медиумско претставување;
2. Субјект на надзорот: Трговско радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје;
3. Период опфатен со надзорот: од 2 до 11 октомври 2016 година;
4. Датум на извршување на надзорот: 17 октомври 2016 година;
5. Предмет на надзорот:
 - Член 75 став 1 од Изборниот законик („Радиодифузерите, односно Јавниот радиодифузен сервис, трговските радиодифузни друштва и електронските медиуми (интернет порталите) што одлучиле да ги покриваат изборите, се должни тоа да го прават на правичен, на избалансиран и на непристрасен начин во својата вкупна програма“).
 - Член 75-б од Изборниот законик („Известувањето за редовните активности на државните органи, органите на општините и на градот Скопје, на државните институции и организации, како и за активностите на правни и на други лица на кои со закон им е доверено вршење јавни овластувања, во програмите на радиодифузерите и на Програмскиот сервис наменет за емитување на активностите на Собранието на Република Македонија, во периодот од денот на распишување на изборите до нивното завршување не смее да биде во функција на изборно медиумско претставување на ниту еден политички субјект“).
 - Според член 196-в од Изборниот законик, член 75 и член 75-б се применуваат 100 дена пред денот на одржување на предвремените избори за пратеници во Собранието на Република Македонија, кои ќе се одржат во 2016 година.

6. Констатации од надзорот:

Член 75 став 1 од Изборниот законик

Дневно-информативни емисии

Четвртиот десетдневен период, од 2 до 11 октомври 2016 година, од мониторингот на изборното медиумско претставување, опфати десет изданија на Дневникот на ТВ Телма од 18 часот и 30 минути, со вкупно времетраење на анализираниот примерок од 3 часа 54 минути и 1 секунда. Од нив, 3 часа 50 минути и

7 секунди се приложи со претежно информативни жанрови, а 3 минути и 54 секунди се обработени преку аналитички жанрови.

Табела 1 - Застапеност на субјектите во претежно информативните жанрови

ТВ Темпа	Траење	Процент
СДСМ	00:10:02	4,36 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:22:45	9,89 %
Граѓански сектор	00:19:02	8,27 %
Без субјекти	00:28:17	12,29 %
Експерти/аналитичари	00:15:10	6,59 %
Други субјекти	00:34:16	14,89 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија	00:15:42	6,82 %
Локална самоуправа	00:05:31	2,40 %
Влада на РМ	00:22:44	9,88 %
Собрание на РМ	00:06:51	2,98 %
ВМРО ДПМНЕ	00:10:27	4,54 %
Специјално обвинителство	00:07:45	3,37 %
Судство	00:08:50	3,84 %
Министри/заменици од СДСМ	00:04:14	1,84 %
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:02:42	1,17 %
Независни пратеници/чки	00:00:35	0,25 %
Претседател на РМ	00:02:47	1,21 %
ДИК и други органи	00:00:52	0,38 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:00:51	0,37 %
Демократски сојуз	00:01:23	0,60 %
Беса	00:00:40	0,29 %
Унитети	00:00:40	0,29 %
Шарена револуција	00:00:34	0,25 %
Јавно обвинителство	00:04:19	1,88 %
ДОМ - Демократска обнова на Македонија	00:00:42	0,30 %
ОМ - Обединети за Македонија	00:00:53	0,38 %
Привремена комисија	00:00:55	0,40 %
ПОДЕМ - Партија на обединети демократи за Македонија	00:00:38	0,28 %
Вкупно: 03:50:07		100 %

Најголем дел од субјектите кои во извештајниот период се појавија во Дневникот во 18 часот и 30 минути, методолошки се кодирани во категоријата „други субјекти“ (Васко Златковски од Земјоделскиот факултет во Штип, ЕВН, Регулаторна комисија за енергетика, стопански комори, БЕГ, Скопската сеизмолошка опсерваторија, адвокати, Лилјана Илиевска – државна советничка во канцеларијата на народниот правобранител, Билјана Апостолова – МИТ, академици, МАНУ, ААВМУ, германската компанија Костел, Зоран Маџиров, новинарките Сашка Цветковска и Наташа Стојановска и др.) Оваа категорија е застапена со 34 минути и 16 секунди.

Голем процент од субјектите во вестите припаѓаат и на методолошката категорија „без субјекти“ во која се кодираат прилозите кои се потпираат на изјави од граѓани (пензионери, протест на жителите на

Табановце за приклучување кон водоводот наменет за бегалците, сопственик на опожарен стан, ученици, собирачи на печурки, лица со проблеми со зонското паркирање, пациенти, земјоделци, оризопроизводители и др.) Оваа категорија е второзастапена со време од 28 минути и 17 секунди.

Групата Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари е застапена со 22 минути и 45 секунди, преку активностите на: Ричард Ховит; Светска Банка; Дирк Бушле – претседателот на секретаријатот на енергетската заедница; Самуел Жбогар; Маја Коцијанчич; ММФ; Јоханес Хан; ЕК; Џес Бејли; УСАИД; Нина Суомалаинен – шефицата на мисијата на ОБСЕ во Скопје; Чарлс Гарет; ЕСЧП и др.

Речиси идентично време е одвоено за Владата на Република Македонија (22 минути и 44 секунди), преку активностите и реакциите на неколку министерства на следниве теми: Протест на ученици и родители од училиште во Јегуновце; Протерани македонски државјани од Италија поради ширење на радикален ислам; Во МВР се вработува масовно; Македонија не ги спроведува енергетските реформи; Преиспитување на резултатите од ПАП тестовите; Матичните лекари треба да лекуваат конјуктивит и настинка; Оливер Андонов се налути на началникот на СВР Штип; Обештетување на жртвите од поплавите; Амандманска расправа за предлог буџетот за 2017 година; Полициска акција на Универзитетот МИТ; Протест против намалувањето на буџетот за хив сида; Утврдена цената на грозјето и откупот; Светски ден на органодарителство; Началниците на полициските специјалци се разболеле по смените на Оливер Спасовски; Владата бара продолжување на рокот за кризната состојба на јужната граница; Избор на македонски претставник во Европскиот суд за човекови права; Интервју на министерот за финансии Кирил Миновски за Гласот на Америка и др.

Од политичките партии најмногу време е одвоено за ВМРО ДПМНЕ (10 минути и 27 секунди) и за СДСМ (10 минути и 2 секунди). Покрај нив како субјекти во вестите се појавуваат уште 8 политички партии (ДУИ, ДПА, ДС, БЕСА, Унитети, ДОМ, ОМ и ПОДЕМ). Тие се присутни преку прес-конференции, изјави, соопштенија или реакции.

Редовно во овие вести се присутни и најави за дневните изданија на актуелно-информативната програма „ТОП ТЕМА“. Вообичаено уредникот на вестите го најавува водителот на емисијата кој ги презентира главните теми на емисијата и соговорниците. Времето одвоено за најавите не влегува во табелата за застапеност на субјектите во претежно информативните жанрови. Подетално содржината на емисијата е претставена во делот *Посебни информативни емисии*.

Телевизијата, жанровски главно емитуваше извештаи. На 7 октомври 2016 година, емитуваше редакциски коментар упатен до АД ХОК телото за мониторинг на изборите. Коментарот беше реакција на соопштението на Привремената комисија за следење на медиумското претставување за начинот на известување на радиодифузерите во третиот извештаен период. Во прилозите од анализираниот период, се регистрира неутрална аргументирана критика, без обиди за фаворизирање или оцрнување на кој било политички субјект. Во повеќето прилози се настојува да се обезбедат различни гледишта и мислења.

Табела 2 - Директни обраќања на субјектите

ТВ Темпа	Траење	Процент
СДСМ	00:04:28	7,64 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:05:34	9,52 %
Граѓански сектор	00:07:40	13,11 %
Експерти/аналитичари	00:08:12	14,03 %
Локална самоуправа	00:01:11	2,02 %
Други субјекти	00:11:34	19,78 %
Министри/заменици од СДСМ	00:02:20	3,99 %
ВМРО ДПМНЕ	00:02:25	4,13 %
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:00:49	1,40 %
Влада на РМ	00:06:44	11,52 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:00:24	0,68 %

Демократски сојуз	00:00:27	0,77	%
Беса	00:00:30	0,86	%
Шарена револуција	00:00:20	0,57	%
ДОМ - Демократска обнова на Македонија	00:00:15	0,43	%
Органи на државната управа/јавни претпријатија	00:04:46	8,15	%
ПОДЕМ - Партија на обединети демократи за Македонија	00:00:23	0,66	%
ДПСМ - Демократска партија на Србите во Македонија	00:00:26	0,74	%
	Вкупно: 00:58:28	100	%

Временски најмногу директни обраќања им се дадени на субјектите кодирани како „други субјекти“, „експерти/аналитичари“, „граѓански сектор“ и „Влада на РМ“.

Посебни информативни емисии

Други информативни програми

Во извештајниот период се емитувани шест премиерни изданија (од кои пет како дебати и едно како интервју) и неколку репризни изданија на актуелно-информативната програма „ТОП ТЕМА“, како и едно репризно издание на емисијата „КОД – Клуч на вистината“ со Снежана Лупевска.

На 3 октомври 2016 година, со почеток во 19 часот и 15 минути, емитовано е премиерно издание на дебатната емисија „ТОП ТЕМА“ со водителот Александар Чомовски. Гости беа: Благоица Петрески, финансиски експерт, Павле Гацов, даночен аналитичар, Драги Аргировски, претседател на Сојузот на пензионерите и Милче Андоновски, од Партијата на обединетите пензионери. Тема на која се дебатираше беше: Состојбата со пензискиот фонд, предупредувањата од ММФ, и покачувањето на пензиите. Емисијата започна со интервју со Јасминка Ангелова, поранешна инспекторка во МВР. Беше најавено дека медиумот испратил покана за учество во дебатата и до Силвана Бонева, но не било одговорено. Репризното издание беше на преодот помеѓу 3 и 4 октомври 2016 година.

На 4 октомври 2016 година, со почеток во 19 часот и 11 минути, се емитуваше премиерно издание на дебатната емисија „ТОП ТЕМА“ со водителот Боби Христов. Гости беа: Павле Трајанов, Демократски сојуз; Здравко Савески, Левица и Амир Елези, Движење Беса. Теми на кои се дебатираше беа: Како ќе настапат партиите на изборите? Какви табори и коалиции се подготвуваат? Два опозициски фронта против власта. Идентично се најавува и групирање на партиите во албанскиот блок кои ќе се обидат, исто така, да ја разбијат досега црнбелата слика на двете доминантни партии ДПА и ДУИ. Репризното издание беше на преодот помеѓу 4 и 5 октомври 2016 година.

На 5 октомври 2016 година, со почеток во 19 часот и 18 минути, емитовано е премиерно издание на дебатната емисија „ТОП ТЕМА“ со водителот Александар Чомовски. Гости беа адвокатите Јанки Митровски, Асмир Алиспахиќ и Сашо Дуковски, како и Драгана Кипријановска, од Демократски сојуз. Темата беше: Зошто ВМРО ДПМНЕ не ги прифаќа законските измени што ги бара СЈО? Репризното издание беше на преодот помеѓу 5 и 6 октомври 2016 година.

На 6 октомври 2016 година, со почеток во 19 часот и 14 минути, во премиерното издание на „ТОП ТЕМА“ е реализирано интервју со претседателот на СДСМ Зоран Заев. Дел од темите што ги отвори водителката Оливера Трајковска беа: „Најавата на комесарот Хан дека доаѓа следниот петок“; „Носењето на буџетот пред распуштањето на изборите“; „Агендата на ВМРО ДПМНЕ да се распушти Собранието 45 дена пред изборите“; „Комисијата за политички систем со која претседава пратеникот Влатко Горчев“ (според водителката „двете мини кои требаше да обезбедат внатрешен конфликт во институцијата, до границата да се повтори црниот понеделник од 2012 година, со што ВМРО ДПМНЕ би се стекнал со предност која повторно би дефинирала дека на Заев ништо не му чини и во недостаток на програма, ќе направи скандал во

парламентот се со намера изборите на 11 декември да не се одржат“); „Она што прави збрка е дека сите тактизираат во заднина само лидерот на СДСМ на кој ниедна анкета не му дава предност на изборите запнал тој 11 декември да биде бетониран како датум“; „Зошто пратеничката група на СДСМ одлучила да ја стави во законски измени иницијатива на СЈО за промена во двата закони неопходни за понатаму да постапува, која е сосема јасно дека во ваква атмосфера ако не е постигнат консензус невозможно е таква иницијатива да помине во парламентот?“, „Зошто не мислите на тие кои што сеуште се неопределени, дека е многу поважна пораката дека ќе почнете да ги чистите „државните штали“ затоа што сте одговорни и мислите за заедничкото добро, неможе да фрламе толку милиони од буџетот за нешто што не дава никакви резултати?“, итн. Телевизијата со допис информираше дека покрај веќе реализираното интервју со лидерот на СДСМ Зоран Заев, во „ТОП ТЕМА“ биле испланирани интервјуа со лидерите на ВМРО ДПМНЕ, Никола Груевски, на ДУИ, Али Ахмети и на ДПА, Мендух Тачи, за што веќе биле испратени покани.

На 7 октомври 2016 година, со почеток во 19 часот и 15 минути, се емитуваше премиерно издание на дебатната емисија „ТОП ТЕМА“ со водителот Боби Христов. Гости беа професорите Ѓорѓи Спасов и Јордан Шишковски и политичкиот аналитичар Ибрахим Мехмети. Теми на кои се дебатираше беа: Изборите; Зошто не поминаа законите за СЈО и сето она што беше во фокусот на политичката сцена во изминатава недела; Партиските прегрупирања; и Посетата на лидерот на ВМРО ДПМНЕ Никола Груевски на САД. Репризното издание беше на 8 октомври 2016 година.

Во премиерното издание на дебатната емисија „ТОП ТЕМА“ со водителот Александар Чомовски, емитувано на 10 октомври 2016 година, со почеток во 19 часот и 14 минути, гости беа: Петар Гошев, поранешен гувернер на НБРМ и Љубомир Фрчковски, професор и поранешен министер. Во дебатата требало да учествува и Имер Селмани, бизнисмен и поранешен министер, но поради службен пат бил спречен да стигне навреме. Теми на кои се разговараше беа: Македонска неизвесност, кога избори и кој ќе победи; Европски дилеми, каде оди Македонија и со кого; Како да се обезбеди правна сигурност и ревитализација на судството; Зошто државата станува приватна сопственост на Груевски и Мијалков; Дали со логиката сите на факултет, образованието стана симбол на провинцијализмот; Долгот галопира, зошто власта се решава сега да соработува со Светска Банка. Репризното издание беше на 11 октомври 2016 година.

На 11 октомври 2016 година, со почеток во 14 часот и 40 минути, емитувано е постаро издание на емисијата „КОД – Клуч на вистината“ со Снежана Лупевска посветено на истрагата за уривањето на Кингерот во која загина претседателот Борис Трајковски. Направени се одделни интервјуа со Кирил Каевски и Ѓорѓи Петровски, поранешни професионални пилоти, Благоја Марковски, доктор по военополитички науки, и Зоран Доревски, поранешен полициски началник, автор на книгата „Контраверзии на летот ЗУЛУ 3 Браво-Алфа-Браво“.

